

Wkład Polski oraz Polaków do zwycięstwa sojuszników w drugiej wojnie światowej (1939 – 1945)

Wstęp

„Kurz na drodze tumany się wzbija,
Poszli chłopcy na krwawy swój bal.
Niewracają, choć siódmy rok mija,
W seirach dziewcząt pozostał smutek,
ża...”

Tesłow a z piosenki partyzanckiej “Rozszumiały się wierzby płaczące” pamiętam od 1945 roku. Śpiewano ją zawsze i w szedzie, gdzie tylko w te czasy śpiewano coś po polsku. Dlaczego “siódmy rok mija”? Dlatego że w ojna dla Polaków trwał a w latach 1939 – 1945.

O wojnie, o Polsce, o Polakach w II wojnie światowej mówiono i pisano niemało w różnych środkach masowego przekazu, w tymi w naszym piśmie “Głos z nad Pregoy”. Lecz już mija 65 rok od końca tej wojny i “chłopcy z krwawego balu” już nigdy niewrócą. Po nich zostanie tylko pamięć.

Ożywić pamięć pomogą materiały, które będziemy publikować w “Głosie”.

W tym numerze i w następnych będziemy publikować materiały o wkładzie Polski oraz Polaków do zwycięstwa w tej wojnie. W artykułach będą wykorzystane materiały w społecznych publicystów polskich: Józefa Graliczkiego, Pawła Wieczorkiewicza, Stefana Korbońskiego, Jerzego Perteka, Wiktora Biegańskiego i innych.

Polska w II wojnie światowej

Polska była jedynym krajem, który na europejskim teatrze działań wojennych walczył od pierwszego

do ostatniego dnia w największym w historii człowieczeństwa konflikcie.

Wojna rozpoczęła się od natarcia na Polskę: najpierw (1 września) Niemiec, a potem na podstawie paktu tajnego Ribbentrop-Mołotow (zawartego 23 sierpnia) 17 sierpnia Związku Sowieckiego. Alianci Polski – Wielka Brytania oraz Francja – w tym dniu wzięli Niemcom 3 w rzesznie, ale one nie zamierzały efektywnych działań zbrojnych. Związek Sowiecki do antyhitlerowskiej koalicji przyłączył się latem 1941 r., po wkroczeniu Niemiec na jego terytorium. Stany Zjednoczone, chociaż udzielały znacznej pomocy w sprzęcie bojowym, do działań bojowych w ramach koalicji przyłączyły się w grudniu 1941 roku, po ataku ze strony Japonii, i w tym samym dniu ze strony Niemiec.

Wkład Polski do zwycięstwa nad Niemcami był zauważalny przede wszystkim w uporczywości oraz stałości. Pomimo klęski w r. 1939, Polacy jeszcze pięć razy zakładali kolejne armie: cztery za granicami Polski: w Francji w r. 1939, w Wielkiej Brytanii latem 1940 r. (po klęsce i kapitulacji Francji), w ZSRR w 1941 r. armię generała Andersa, która później walczyła na południu Europy, i znów armię w ZSRR w r. 1943, która walczyła u boku Armii Czerwonej. Piątą armią polską, założoną w końcu września 1939 r.,

była uzbrojona konspiracja na terytorium okupowanym.

W czasie całej wojny istniał bardzo aźny “front cichy”, to znaczy w tym czasie. Od 1 września 1939 r. do 8 maja 1945 r. przez wszystkie formacje polskie – armie regularne, oddziały partyzanckie i w ojsko konspiracyjne – przeszło mniej więcej 2,0 miliony Polaków. W ostatnim okresie wojny w polskich jednostkach w ojskow ych na wszystkich frontach europejskich walczyło około 600 tysięcy żołnierzy (piechoty, w ojsk pancernych, lotnictwa oraz marynarki wojennej), a latem 1944 r. w czasie otwarcia frontu walczyli z Niemcami zbrojne podziemie liczyło ponad 300 tys. żołnierzy, którzy złożyli przysięgę. Dlatego można powiedzieć, że Polska wystawiła całą wadług ludności armię.

Kompania 1939 roku

Przed momentem wybuchu wojny armia polska zmobilizowała prawie milion żołnierzy, 2,8 tys. armat, 500 czołgów i 400 samolotów.

1 września w ojsko niemieckie rzucone na wojnę z Polską liczyło ponad 1,5 mln. żołnierzy, 9 tys. armat, 2,5 tys. czołgów i prawie 2 tys. samolotów.

Armia Czerwona liczyła w pierwszej chwili działań bojowych 620 tys. żołnierzy, 4,7 tys. czołgów i 3,2 samolotów. Mimo przytaczającej w większości wrogiej i niezbędności prowadzenia obrony ze wszystkich

stron, armia polska broniła się 35 dni. Do 28 września broniła się Warszawa, a ponad miesiąc broniła się załoga polska na półwyspie Hel. Ostatnia bitwa w ojskiem niemieckim miała miejsce 5 października. W walkach z Niemcami polskie straty w ludziach zabitych i zaginionych bez wieści liczą około 70 tys. żołnierzy. Dostało się do niewoli 420 tys. żołnierzy. Straty w walkach z Armią Czerwoną – 6-7 tys. zabitych i zaginionych bez wieści, dostało się do niewoli 250 tys., w tej liczbie prawie w szyscy oficerowie, kto z nich trafił do niewoli (22 tys.) na rozkaz Stalina został rozstrzelany w wiosną 1940 r. w Katyniu, Charkowie i Twrze.

Chociaż armia polska przez bezczynność krajów sprzymierzonych okazała się bez żadnej szansy na powrodoenie, to jednak ona zadala cios w rogowie. Straty zabitych i zaginionych bez wieści to około 14 tys. niemieckich żołnierzy, zniszczono lub poważnie uszkodzono 674 czołgów niemieckich, 319 samochodów pancernych, zestrzelono około 230 samolotów.

Polska w ciągu w ielutygodni w ięzała znaczne siły niemieckie, czego nie wykorzystali sojusznicy; oprócz tego konieczność uzupełnienia przez Niemców uszkodzonego w Polsce w wyposażenia w ojskowego dawala Wielkiej Brytanii i Francji w ięcej czasu na przygotowanie do odparcia ataku. c.d.n.

Opracowanie **Kl. Ławrynowicz**

TRWA WIELKI POST

W tym roku kościoły chrześcijańskie obchodzą Wielkanoc tego samego dnia – 4 kwietnia. Wkroczyliśmy już w Wielki Post, który pomoże nam przygotować się do najważniejszego święta – Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa.

Zlistu wielkopostnego zwierzcznika

Kościoła prawosławnego w Polsce metropolity Sawy:

Wstępując w okres świętego Wielkiego Postu dążmy do wyrzucenia z siebie wrogości, nienawiści, zła, osądzenia, oszczerstwa, zawiści i wszystkiego tego, co narusza

spokój ducha i szerzymy wśród nas pokój, miłość, zaufanie i inne cnoty chrześcijańskie. Apostoł Paweł naucza: Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj (Rz. 12, 21). Pan Wszechwładny, miłujący Ojciec niech pomoże nam przeżyć Święty Wielki Post 2010 roku z modlitwą i pokajaniem, abyśmy

duchowo oczyszczeni stanęli przed Życiodajnym Grobem Pańskim, z którego zajaśnieje Zmartwychwstały Chrystus, Radość nasza. Niech Pan umocni wszystkich nas na tej drodze duchowego wysiłku. Zgodnie z naszym zwyczajem cerkiewnym, wstępując w dni Świętego Wielkiego Postu proszę

wszystkich o przebaczenie i wzajemnie wszystkim przebaczam.

Metropolita Sawa

Dlaczego Wielki Post trwa 40 dni?

Czas trwania Wielkiego Postu został ustalony na 40 dni na początku IV w., prawdopodobnie na pamiątkę 40-dniowego pobytu Jezusa na pustyni gdzie poszcząc kuszony był przez szatana.

1 *Wtedy Duch wyprowadził Jezusa na pustynię, aby był kuszony przez diabła.*

2 *A gdy przepełcił czterdzieści dni i czterdzieści nocy, odczuł w końcu głód. (Mt 4:1-2)*

Warto zauważyć, że liczba 40 wy-

stępuje w Biblii dość często:

- Mojżesz spędził 40 dni na górze Synaj.
- Elijah wędrował 40 dni na górze Horeb.
- Potop spowodowany był 40 dniami deszczem.
- Wędrowka Żydów po ucieczce z Egiptu trwała 40 lat.
- Jonasz przepowiedział zniszczenie Niniwy w ciągu 40 dni.

Zwyczaje i Tradycje Wielkiego Postu

- Wielki Post rozpoczynał się od posypania głów popiołem, rozda-

nia ubogim resztek zapustnych biesiad i schowania do szaf balowych toalet.

- W czasie postu chleb smarowało się powidłem a nie masłem, lub maczano go w oliwie. Podawano śledzie bez śmietany, kawa również była bez śmietany i bez cukru, za to z palonych żołędzi.
- Pito herbatę lipową, zamiast deserów podawano mało słodkie ciastka zwane «wiekiystymi», gdyż można je było jeść w pół roku po upieczeniu.
- Kobiety na sześć tygodni zdobyły

się czarnymi agatami albo drobiazgami z hebanu i onyksu w srebrze.

- W czasie postu nie wypadało grać skocznych polek i mazurków. Jeśli już, to smętne dumki i nokturny.
- Zdarzało się, iż w czasie postu dzieciom chowano zabawki zostawiając tylko te najbardziej zniszczone, a zamiast baśni czytano im żywoty świętych.
- W XIX wieku mężczyźni musieli wyrzekać się alkoholu i cygar.
- Zalecano także powstrzymanie się od stosunków płciowych. (Wikipedia) (red.)